
Kyrkomötet Ekumenikutskottets betänkande 2010:1

Stöd till förföljda kristna

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 2010:7 av Margareta Viklund som föreslår Kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning vars uppdrag är att finna metoder för stöd till förföljda kristna. Utskottet betonar vikten att ge fortsatt stöd till förföljda kristna i Mellanöstern, och till arbetet med gömda flyktingar i Sverige men anser inte att en utredning är det mest effektiva sättet att intensifiera detta arbete och föreslår därför att motionen avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2010:7.

Motionens förslag

Motion 2010:7 av Margareta Viklund, Stöd till förföljda kristna

Kyrkomötet beslutar att uppdra till Kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning i syfte att finna metoder för att stödja de kristna förföljda folken i Mellanöstern, främst i Irak samt att intensifiera arbetet för de gömda flyktingarna i Sverige av vilka tusentals är kristna flyktingar som flytt för sina liv på grund av förföljelse och terror.

Bakgrund

Svenska kyrkans arbete med stöd till utsatta och förföljda kristna i arbetet med från Mellanöstern, och särskilt Irak, sker ekumeniskt och framförallt genom Sveriges Kristna Råd (SKR). Efter Påskuppropet år 2005, och som en fortsättning på arbetet med migrations- och asylfrågor, har SKR antagit *Detta vill vi. Kyrkorna och migrationsfrågorna* (2007). Under september 2007 besökte kyrkoredare från olika kyrkor i Bagdad Sverige på inbjudan från SKR, som arrangerade olika besök vid bl.a. utrikesdepartementet. *Skilda världar – kyrkornas verklighetsbeskrivning av det som brister i det svenska asylsystemet*, presenterad för Kyrkostyrelsen i juni 2009, återger verklighetsbeskrivningar (som titeln anger) och kan ses som en uppföljning av tidigare arbete i SKR:s regi. Detta arbete har även sin grund i Kyrkomötets beslut från 2008 (Eu 2008:1) om utvisningshotade flyktingar. Sveriges Kristna Råds presidium, där ärkebiskop Anders Wejryd är en av ordförandena, krävde även i ett uttalande 2009 att Migrationsverket skulle ompröva sin syn på religiösa minoriteter från Irak och ge personer med lagakraftvunna utvisningsbeslut en chans till ny prövning.

De kristna i Mellanöstern utgör en minoritet i länderna inom området och en utsatt förföljd sådan framförallt i Irak. Många kristna har emigrerat, många har flytt och flyr särskilt från Irak och många är internflyktingar.

Under våren 2010 besökte en ekumenisk delegation, bestående av SKR:s presidium och ärkebiskoparna i den syrisk ortodoxa kyrkan i Sverige m.fl., Damaskus i Syrien, under ledning av ärkebiskop Anders Wejryd. Delegationen träffade ett antal kyrkoledare och främst patriark Zakka i den Syrisk ortodoxa kyrkan. Delegationen medverkade även i ett seminarium där kyrkoledare och muslimer deltog. Allt i syfte att stärka samarbetet med de lokala kristna kyrkorna på plats och med den syrisk ortodoxa kyrkan i Sverige. En viktig del av besöket var samtal och möten med flyktingar från Irak. Syrien är det land som har tagit emot flest flyktingar från Irak, omkring 800 000.

Kristna flyktingar och migranter från Mellanöstern har funnits i Sverige sedan många år tillbaka, flertalet i den Syrisk ortodoxa kyrkan i Sverige. Efter Irak-krigets början 2003 har flyktingströmmen därifrån ständigt pågått och många som kommit är också kaldéer och tillhör den romerskkatolska kyrkan. Majoriteten av dem som flyr från Irak flyr till Syrien, se ovan, men många har även kommit till Sverige och många lever gömda som så kallade papperslösa flyktingar. Olika församlingar inom Svenska kyrkan bedriver idag ett diakonalt arbete med och bland dessa människor. I exempelvis Södertälje bor många kristna irakier varav en del har kontakt med Stockholms katolska stift, en del med den Syrisk ortodoxa kyrkan men också med Svenska kyrkans församlingar.

Det är svårt att ge en korrekt bild av antalet flyktingar från Irak i Sverige idag. Men sannolikt finns det över 10 000 som har fått avslag men ännu inte tvångsutvisats. Om alla dessa är kvar i Sverige eller har rest vidare är mycket svårt att säga. Några tusen finns troligen kvar i Sverige, och är inte nödvändigtvis gömda, utan deras utvisning har ännu inte verkställts. Tvångsutvisningar tar lång tid att verkställa. Kyrkoledare i Sverige (presidiet i SKR) skickade påsken 2010 ett öppet brev till utrikesminister Carl Bildt, migrationsminister Tobias Billström och Migrationsverkets generaldirektör Dan Eliasson med titeln "Fem år efter Påskuppropet". Brevet är en följd av ovan nämnda delegationsresa till Damaskus i mars 2010, och man anför bl.a. samtalen med irakiska flyktingar i Syrien. Brevet beskriver hur delegationen vid dessa samtal fick berättat för sig hur det är att vara kristen i Irak idag, hur kristna familjer splittras, unga kvinnor kidnappas och försvinner, hur kristna präster mördas, även i städer som före kriget präglats av fredlig samexistens, hur kristna stigmatiseras och pekas ut som förrädare i sitt eget land.

Aktion 2010, en kampanj som drivs i delar av Svenska kyrkans församlingar och som välkomnats av Sveriges Kristna Råd, berördes också i brevet. Aktion 2010 syftar till att väcka opinion för förändringar och för att visa solidaritet med kristna irakier, kräver att dessa ska få stanna i Sverige. Aktion 2010, som koordineras från Svenska kyrkan Bergsjöns församling i Göteborgs stift, har spridits till fler församlingar och i april överlämnades 3000 irakiernas ansökningar om att få sina avvisningsbeslut omprövade. I Eskilstuna har flera kyrkor tagit initiativ till ett skriftligt upprop för kristna irakier. Arbetet bedrivs således både nationellt och lokalt och ekumeniskt. Än så länge är det svårt att urskilja någon förändring för de irakier som redan fått ett lagakraftvunnet beslut om avslag på sin asylansökan. Sveriges tvångsutvisningar till Irak har fått kraftig kritik från Europakommissionens kommissionär för mänskliga rättigheter och från UNHCR, FN:s Flyktingkommissarie.

Vid Kyrkomötet 2008 behandlade en motion (Mot 2008:6) frågan om ett initiativ till en kampanj för att Sverige inte skulle sända tillbaka flyktingar till krigsdrabbade länder. Kyrkomötet beslutade att Kyrkostyrelsen skulle få i ”uppdrag att i samarbete med andra organisationer intensifiera arbetet för att flyktingar från krigsdrabbade länder samt länder vars säkerhet bedöms som osäker får stanna i Sverige.” Vid Kyrkomötet 2009 fick Kyrkostyrelsen i uppdrag att överväga förstärkta respektive nya insatser för hävdandet av religionsfriheten och för utsatta kristna minoriteter.

Utskottets överväganden

Fortsatt stöd till utsatta kristna är viktigt

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2010:7.

Ekumenikutskottet vill betona att fortsatt stöd till utsatta kristna är angeläget för Svenska kyrkan och att motionen aktualiserar en mycket viktig fråga. Som en del av den världsvida kyrkan vill Svenska kyrkan visa solidaritet med utsatta människor i hela världen. Utskottet vill även poängtera vikten av mänskliga rättigheter där, bland annat, religionsfrihet ingår som en del av arbetet till stöd för förföljda kristna i Mellanöstern och stöd till arbetet med kristna flyktingar i Sverige. I sitt tal vid Kyrkomötets öppnande uttryckte ärkebiskop Anders Wejryd förhoppningar om att:

rättighetsbaserade synsätt, som blivit allt betydelsefullare i svensk utrikes- och inrikespolitik, ska bevisa sin styrka och stärkas av människor som vill väl. Sverige ger inte asyl åt människor av snällhet.

Staten är skyldig att göra det utifrån internationella konventioner.

Utskottet delar denna uppfattning.

När skriften *Skilda världar – kyrkornas verklighetsbeskrivning av det som brister i det svenska asylsystemet*, lanserades framförde ärkebiskopen kritik mot det svenska asylsystemet i olika media. Utskottet ser att ett stort betydande arbete redan pågår inom Svenska kyrkan idag, på nationell nivå men även på stifts- och församlingsnivå och i Svenska kyrkan närstående organisationer. I flera församlingar bedrivs ett omfattande arbete med stöd till s.k. papperslösa eller gömda flyktingar. Idag kommer kristna flyktingar främst från Irak och tillhör andra kyrkotraditioner än den lutherska. Det betyder att arbetet även sker ekumeniskt. Församlingarna behöver mer stöd för att intensifiera denna, ibland mycket omfattande, verksamhet. Som kristna värnar vi allas lika värde och nu har vi också trossyskon som förväntar sig stöd på olika sätt, både i Sverige och i Mellanöstern. En viktig del av det nationella arbetet sker ekumeniskt genom Sveriges Kristna Råd.

Ekumenikutskottet menar att Svenska kyrkan har, som en del av den världsvida kyrkan, ett ansvar för att människor ska få vara kristna och erkännas rätten att bevara och utöva sin kristna tro, oavsett vilket land de lever i.

Det finns en stor kunskap och en stor erfarenhet hos medarbetare i många av Svenska kyrkans församlingar där arbetet med kristna flyktingar varit särskilt påtagligt. Den erfarenheten är viktig och kan delas med andra församlingar och vara till stöd och inspiration. Här har stiftet en viktig uppgift att främja och samordna församlingarnas arbete. Ett annat stöd är förbön i våra församlingar. Det tas idag initiativ inom Svenska kyrkan och det pågår ett ständigt sökande efter olika metoder att bedriva arbetet, i församlingar men också inom Sveriges Kristna Råd.

Ekumenikutskotten anser att motionärens intentioner är tillgodosedda genom det arbete som fortgår i Svenska kyrkans församlingar och stift och på nationell nivå. Utskottet understryker att det med anledning av motionen vill framhålla vikten av att finna ytterligare metoder i arbetet med stöd till flyktingar i Mellanöstern och i Sverige.

Utskottet finner dock att tillsättandet av en utredning inte är det mest effektiva sättet att ge stöd till förföljda kristna, varken i Mellanöstern eller till de gömda flyktingarna i Sverige.

Uppsala den 30 september 2010

På Ekumenikutskottets vägnar

Britas Lennart Eriksson, ordförande

Cajsa Sandgren, sekreterare

Beslutande: Britas Lennart Eriksson, ordförande, Agneta Brendt, Bengt Åke Gustafsson, Evy Annér, Lina Larhult, Hakon Långström, Marija Kogler Johnsson, Inga Alm, Erik Arthur Egervärn, Eva-Maria Munck, Katarina Wedin, Aleksander Radler, Anders Novak, Tomas Jansson, Terence Hongslo.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Göran Karlsson, Solveig Lundström, Ronald Jacobsson, Kristina Lejdström, Gunilla Eldebro, Jenny Delén, Kristina Backe, Ulla Rickardsson, Sofia Rosenqvist, Olof Hasslow, Margit Borgström, Agneta Hyllstam, Kjell Petersson, Jan-Anders Ekelund.

Biskop Hans-Erik Nordin har deltagit i utskottets överläggningar.